
Ano olympiádě. Ale vzdělanostní.

Ano olympiádě. Ale vzdělanostní.

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

26.3.2008, autor: Ondřej Schneider

Vyplatí se Česku financování případné olympiády? A vyplatí se v městě tak malém a na velké akce neuzpůsobeném, jako je Praha? Na takovou otázku nedá odpověď žádná studie, ať už ji dělají sebedeje zaplacení konzultanti. Zkušenosti řady měst naznačují, že pořádání olympiády není legrace a nikdy nejde podle plánu. Již v roce 1924 hrozil krach pařížských her, když pořadatelé zjistili, že jim nebude stačit příslibených 10 milionů franků od vlády, ale potřebují 15 milionů. Samozřejmě, že je dostali. Překročení rozpočtu o polovinu ale není u olympijských her nic mimořádného. Náklady na olympiádu v Aténách se téměř zdvojnásobily a dosáhly více než deseti miliard dolarů - téměř 5 % řeckého HDP. Olympiáda v Londýně měla stát 2,5 miliardy liber, dnes se její náklady odhadují na 9 miliard liber, z nichž 6 miliard zaplatí britská vláda. Dnes to vypadá, že Praha se nezadržitelně chystá na kandidaturu na olympijské hry v roce 2016. Olympiáda je obrovské lákadlo pro politiky (kdo tak asi bude moci prohlásit hry za otevřené v přímém přenosu do 190 zemí světa?), i pro byznys (toho železa a betonu a počítačů). Dnes, když se celá mašinérie dala do pohybu, již zřejmě kandidaturu města nelze zastavit.

Veškeré odhady výnosů či nákladů olympiády jsou samozřejmě postavené na vodě a lehce se dají upravit jakýmkoliv směrem. Například zlevnění výstavby o 20 miliard, na které »přišel« magistrát v loňském roce.

Vzhledem ke zkušenostem s předchozími olympiádami i s náklady na stavbu čehokoliv v České republice lze očekávat, že rozpočet bude výrazně překročen. To znamená, že mluvíme o celkových výdajích ne 130 miliard ale spíše nějakých 200 miliard, pokud všechno půjde dobře. Je otázka, kolik z těchto investic bude užitečných i po olympiádě. Zkušenosti různých zemí se liší. Důležité je především, jaký bude podíl výdajů na sportoviště a další nezbytné sportovní zázemí a kolik by šlo na infrastrukturu města (nové metro, nové silnice, tramvajová trať do Kladna či nová čistíčka vody).

Čím více stojí sportoviště, tím menší je užitek olympiády pro město, neboť olympijské stadiony už nikdo nikdy nezaplňuje. Ekonom se při diskusi těchto desítek miliard nemůže ubránit otázce, zda jde skutečně o efektivní vynakládání finančních prostředků státu. Nebylo by lepší ty miliardy dát tam, kde lze očekávat jejich lepší zhodnocení? Nechtěl by magistrát místo olympijského stadionu radši postavit pořádný kampus pro univerzitu, kterou by vybral v konkurzu? Slušný kampus můžeme mít za 4-5 miliard korun za tři roky hotový a užitek z něj bude další desítky let. Nebo nechtěl by magistrát zaplatit každé základní škole rodilého mluvčího, aby se děti pořádně naučily anglicky?

Je až neuvěřitelné, že se vede seriózní debata o tom, jak a kde se najdou stovky miliard na olympiádu, ale odvážnější nápady na zlepšení úrovně vzdělanosti jsou rutinně odmítány s odkazem na nedostatek peněz. Tak co tedy chceme? Být velmocí mezi oštěpáři (se vším respektem a úctou k všem českým mistrům světa a olympijským vítězům), nebo být vzdělaná země?

***

Na házení oštěpem se stamiliardy najdou. Na odvážnější projekty ve školství už ne. Přitom užitek je větší.

O autorovi| Ondřej Schneider, Autor, ekonom, působí na IES FSV UK či v ISEA